

PEAZENS-MODDERGAT DIJK VAN EEN VERHAAL

NIEUWSBRIEF AUGUSTUS 2023

Voor het project 'Boerderij Zwart' zijn inmiddels twee schetsschuiten geweest. In deze nieuwsbrief delen we graag de uitkomsten en bevindingen.

Leest u zaken waarover u ideeën, tips, suggesties of een mening heeft? Laat het ons weten!

Hartelijke groet namens de werkgroep,

Hans Groeneweg

dhgroeneweg@museummoddergat.nl
06 12593766

Albert Formsma

albertformsma@gmail.com
06 52451701

Elizabeth Pilat

elizabeth@pilatadvies.nl
06 4790503

SCHETSSCHUIT

Zoals verteld in de vorige nieuwsbrief wilden we het uitgangspunt: 'de dijk als rode draad' verder onderzoeken.

Hiervoor hebben we twee bijeenkomsten georganiseerd waar experts meedachten over twee thema's: routing/parkeren en cultuurhistorie.

Het waren intensieve dagen waarbij medewerkers van Gemeente Noardeast-Fryslân, Provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, It Fryske Gea en zelfstandige experts van gedachten wisselden.

DORPSBELANG

Projectleider Elizabeth Pilat zit regelmatig met DB Peazens-Moddergat om te horen wat zij van de uitkomsten vinden. Het doel is om op de najaars-ledenvergadering onze bevindingen te presenteren.

Schetsen en tekenen op de plattegrond

SESSIE 1 - MOBILITEIT

Het dorp Peazens-Moddergat kampt al jaren met parkeerproblemen op piekmomenten. Dit was het uitgangspunt voor de 1e sessie op 29 juni jl. Maar er werd ook stevig nagedacht over andere vormen van vervoer.

Er zijn een aantal essentiële keuzes die gemaakt moeten worden. Waar moet extra parkeerruimte worden gerealiseerd? Van wie is die grond? En om hoeveel plaatsen gaat het dan? Landschappelijk zijn 40 parkeerplaatsen in te passen op het huidige terrein van de Garnalenfabriek. Maar is dit het meest wenselijk? Het is wel een mooi startpunt voor een bezoek aan Moddergat.

Ook zijn er varianten op andere locaties (o.a. nabij de boerderij) besproken. Maar dan is er geen echt startpunt en moet er extra grond komen. Het biedt wel belevingsmogelijkheden om de route tussen de panden gevoelsmatig te verkorten. Allemaal dilemma's en keuzes dus!

De afstand tussen de panden is 200 meter. Hoe kunnen we dit zo aantrekkelijk mogelijk maken?

HUBS

Alhoewel het dorp en het museum 'de pijn' van de parkeerproblematiek voelen, wijzen experts ons ook op ideeën voor de langere termijn zoals bijvoorbeeld een mobiliteitshubs; plaatsen waar mensen vanuit openbaar vervoer of de auto kunnen overstappen naar (leen)fietsen/-scooters en dergelijke.

Een interessante gedachtengang, maar voor ons als museum wel spannend omdat het erg lange termijn is en geen onderdeel is van onze core-business. Toch zien wij ook dat er bijvoorbeeld steeds meer fietsers komen. Hoe ontvangen we die in de toekomst gastvrij?

HOE VERDER?

Architecte Nynke-Rixt Jukema is al aan het tekenen en gaat hier de komende periode mee door. Scenario's worden verder onderzocht of afgestreept. Het museum vindt het ook heel belangrijk dat de route tussen het startpunt en de panden en de dijk aantrekkelijk en beleefbaar is.

SESSIE 2 - CULTUURHISTORIE

Op 20 juli jl. spraken we over het thema cultuurhistorie. We wilden antwoord op de vraag of 'de dijk' ook echt de rode draad kan zijn. Klopt het historisch gezien wel? Zijn er voldoende 'haakjes' om dit verhaal hier te vertellen. Het antwoord werd gegeven door geograaf en historicus Meindert Schroor via een zeer interessante lezing.

Zijn conclusie is dat er voldoende basis is om 'de dijk' als rode draad in Moddergat te gebruiken. Hier zijn we als museum erg blij mee!

2 T H E M A ' S C E N T R A A L

Uit de sessie kwam ook naar voren dat er onder het verhaal van 'de dijk' twee pijlers zijn die ruimte geven om meer verhalen te kunnen vertellen:

- De mens centraal: het verhaal van de visserij, de ramp, het leven aan de dijk etc. In deze pijler staat de het sociale karakter centraal; de 'alpha-kant'.
- Het landschap centraal: het verhaal van het ontstaan van 'de dijk' en bijvoorbeeld Werelderfgoed Waddenzee en haar ecologische waarden. Feiten, cijfers, wetenschap; de béta-kant.

Beide pijlers verbinden het verleden, met het heden en de toekomst. Daar waar ze elkaar overlappen, daar zit het unieke verhaal van 'de dijk'!

V E L E V E R H A L E N

Een greep uit de verhalen van de laatste sessie: Nederland is een ingenieursland. Landschap gemaakt door mensenhanden.

De dijk springt in het oog. Vooral in Friesland, provincie met de langste kuststrook. De dijk heeft zoveel land geschapen. Thuisgrond voor bewoners.

En toch weten we relatief weinig over dit bijzondere landschapselement...

De verhalen gaan over het verleden, de toekomst en het heden. Over mensen en techniek. Over de strijd tegen en leven met het water; letterlijk en figuurlijk 'de kop boven water houden'.

Het gaat over nut en noodzaak van afwateringssystemen, de rol van de vrouw, dijkwerkers, rechten en plichten, de visserij en over de bijzondere gemeenschap. Diverse type dijklichamen, het hoogwaterbeschermingsprogramma, Unesco Werelderfgoed Waddenzee, armoede en sociale structuren.

C O L O F O N

Deze nieuwsbrief is met zorg samengesteld. Er kunnen echter geen rechten aan worden ontleend. Vragen of opmerkingen? Neem gerust contact op met één van de werkgroepleden.

DOELEN

De sessies hebben ons uitgangspunt scherper gemaakt. Zo hanteren we vooralsnog nu de volgende doelen:

- We dragen bij aan een duurzame ontwikkeling van Noordoost Friesland door toerisme jaarrond als middel in te zetten voor brede welvaart.
- We willen het bijzondere verhaal van Moddergat en het leven aan de dijk en het landschap vertellen zodat historie behouden blijft en het een bron voor de toekomst kan zijn.
- We willen dijkwerkers en aanverwanten een broedplaats bieden zodat Nederland -Friesland beschermd blijft tegen het water.

DOELGROEPEN

Bij deze doelen hoor de volgende doelgroepen:

- Recreant (een ieder die in zijn vrije tijd Moddergat bezoekt)
- Scholieren en studenten (jonge mensen die leren over hoe we ons beschermen tegen het water)
- Zakelijke markt (professionals op het gebied van bijvoorbeeld dijk-/natuurversterking die een inspirerende plek zoeken voor overleg/verdieping)

FONDSEN

Voor de drie panden zoeken we fondsen en financiering. De boerderij moet worden gerestaureerd, het terrein van het Garnalenfabriekje moet worden opgeknapt en de expositieruimte van het museum moet worden vernieuwd.

AANBOD

Wat hebben we nodig om de doelen te behalen en de doelgroepen te bedienen? M.a.w. wat kunnen bezoekers straks doen?

- **Beleven van 'de dijk'** - 400 meter met een beleefroute, bezinningsplaatsen, het monument, de reddingsbootopgang, stormpaal en informatievoorziening. Allen bijdragend aan het landschap.
- **Bezoek museum 't Fiskershûske** - een museum over het leven aan de dijk, visserij en meer.
- **Bezoek Dijkenmuseum in Boerderij Zwart** - een museum met informatie over dijkvorming toen, nu en in de toekomst - bouwen met de natuur en een museumshop.
- **Bezoek activiteitscentrum Garnalenfabryk-** het startpunt voor een bezoek aan Moddergat, wadlooptochten, natuurexcursies, educatie, observatiepunt vogelaars en uitleg historie locatie.
- **Hapje en drankje nuttigen in diverse horeca** - bestaande en nieuwe horeca.
- **Educatief programma** - onderwijs en gezinnen leren over hoe we ons beschermen tegen het water en de uniciteit van Werelderfgoed Waddenzee.
- **Bezoek aan natuurgebied Peazumerlânnen** - en tevens waterbeschermings-polder
- **Toeristische informatie Punt (TIP)** - met regionale functie
- **Toeristische Overstap Punt (TOP)** - starten met een fiets, wandel, of autotocht naar andere thema-gerelateerde locaties in de regio.
- **Broedplaats voor professionals** - vergaderruimte en mogelijkheid voor zakelijk toerisme.

VERVOLG

Donderdag 14 september gaat de werkgroep in klein comité aan de slag. De beloofde afsluitende derde sessie, met het thema De Toekomst, vindt in oktober/november plaats. Hiervoor krijgt elke betrokkene t.z.t. een uitnodiging.